

De més drets sense llibertat.
De més drets sense llibertat.
Les drets individuals són
biproscripcibles, Gogol-
les é necessàries. a
Legislar la Llibertat haurà
protesta de garantir-la, en
contra atenció contra ella. a
La llibertat propia acaba allí
on comença la llibertat
ajena. És lliure, donchs, el
individu per tot lo que no
perjudica a un altre. a
La resignació que produeix
les religions no és més que
la fórmula del omany ab
que s' preté perpetuar la
injustícia social en lo món. a
Les religions són cadenes
i eborros que viden de la
utopia d' admetre capítols en
la terra, anagronat pagar
comets interessos al est.

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

LA TRAMONTANA
defensa la principal llibertat
més crucial, quan
atenció de cap altra. a
La Tramontana es un
religiosa de tota la re-
ligiosa, perquè tota es
ignomíent dolent i de-
premiu para la dignitat y
la intel·ligència humana. a
La Tramontana es publica
defensa sempre al més ed-
lucet contra l' més reacionari,
y sosté la necessitat
d' una gran reforma social
que transformi l' mode de
ser del productor, avig
expedient al capitalisme. a
La Tramontana no està
allida a cap parta, servint
les interessos generals de la
llibertat sense comprometre
ni preocupacions de costar.

La salut del poble
és la suprema lley

La TRAMONTANA es lo periódich que s' publica en idioma català
més avansat en idees polítiques, religioses y d' economia social.

Lo Treball es la
primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Espanya, 1 pesseta trimestre. — Estranjer, 2
Las suscripciones se pagan por adelantado

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, 1, 1.ª : BARCELONA
Pela pagosa s' admeten llibrerias del Giro Móstruo, lletres de feell cobro
y sellos de 15 céntims. No s' admeten llibrerias especiales de periódichs

PREUS DE VENTA
Número solt, 5 céntims - 30 exemplars, 1 pta.
Surt d' llym puntualment cada divendres

LOS DOLS DE LA HUMANITAT

Quaqueja, incendia ó mata
tan a ferro ha de morir;
aixíxich refrá ho relata,
y en la rutina insensata
i' os refrá s' fa cumplir.

Mes lo passat à Jerez,
(que no fou lo aquí pintat)
si dolorós en excés,
de sos cristalls al través
máis horribles ha ensenyat.

Y las humanas heridas
al cos social aferradas,
pera que s' egia tancadas
ab moderns anti-homicidas
tenen que ser medicadas;

Puig may un dol curara
ab l' augment de danys y afront;
sempre s' necessitara
Llibertat, Instrucción y Pa
per' curar los mals del mon.

CONSUMATUM EST!

Lo govern ha fet una vegada més la causa de la burgesia en lo de Jerez, no poguent inclinar al indult dels quatre infelissos agarrotats. Los mals de la luctuosa algarada del dia 8 de Janer se pretenen curar ab inusitat rigorisme. Deixemlos estar y compedimlos als incorregibles partidaris del sistema del terror. Lo qui sembra vents no recullirà per cert may bonansa ni tranquil·litat.

Lo mal que sols pot curarse proporcionant al pacient medis de viure, se preté suprimir per medi de butxins. Allí abont basta un antissèptic, s'hi aplica ab crueltat premeditada l bisturi pera operar dolorosa amputació.

Lo camp que dona l negre pa destinat al proletari andalús ha sigut regat ab sanch. Quins fruits se podran obtenir de tal conreu lo dia de la collita?

LA AGITACIÓ OBRERA

La agitació obrera que s'ha produhit aquestos dies entre la classe treballadora ab motiu de las execucions de Jerez, venen a confirmar plenament lo que respecte d'ellas estamparem la setmana passada en nostre article *Los escarments*.

Y no es que la classe treballadora haja vist ab gust la bullanga jerezana ni tan siquiera haja sentit per ella grans simpatías; era aquell un acte sobradament descabellat, més que temerari propi de baigs, y té la classe obrera, sobre tot a Catalunya, prou ben sentit pera que no li siga fácil enamorar-se de bojerías ni sentir grans simpatías per uns motins tan descabellats que favoreixen més qu' altra cosa a aquells que s' preté atacar.

Mes si lo de Jerez era una bojería, un estat patològic social dels infelissos que tal acte realisaren, y per lo tant no podia veure ab gust lo que no representava més que una crisi nerviosa d' una malaltia, en cambi la conducta de la burgesia y dels governants en aquest cas ha fet en favor dels sublevats del 8 de Janer lo que ells per si sols mayaurian lograt: los ha aixecat a la categoria de partidaris d' una idea, y lo que no pot pujar encara, de mártirs de ella, conculcant per aquest camí las simpatías que ells per si sols no haurien pogut aconseguir may.

Assumbe l'explicar més clar. Nosaltres creyem que la assaltants de Jerez no eren anarquistas en la bona accepció de la paraula, del mateix modo que no podem creure que sia anarquista lo qui cala l' petardo de la plassa Real. Lo partidari d' una idea que preté implantarla, lo primer que té de mirar per passar a vies de fet son los medis d' implantació y las probabilitats d' éxit. No ter aixó es no saber lo que s' fa y qui no sab lo que s' fa no pot fer may res ben fet. Y aixis fou lo de Jerez. Donchs per aixó nosaltres creyém que, a ser anarquistas concients, convenuts los de Jerez, no haurien promogut la algarada del dia 8 de Janer, que no tenia cap ni pens y tenie per forsa que resultarlos contraproduhent, sino que s' haurien preparat per altres més profitosas empresas.

Mes vol dir aixó que ells no s' diguessen anarquistas y no fessen lo moviment cridant vies a la anarquia? No, no vol dir aixó. Ells serian anarquistas de sentiment, com tants n' hi ha; mes ells no estaven posehbits de la idea anarquista. Y ho proba que somlavan ab lo úpich repartiment de bens, eternas bojería de tots los que no coneixen res de las qüestions sociològicas.

Y donchs a que pogué obehir aquella algarada? nos preguntaran. A una malaltia social, com ja havém dit y aném a demostrar.

Son ja de tothom sapigudas las condicions del treballador del camp d' Andalusía, puig los mateixos periòdics burgesos han confessat que son jornal era de dos a tres rals per cada dia de treball, y encara alguns cops pagats en especie; Donchs be; aquesta gent, que aixis no pot viure, s' ha cansat de subsistir en tals condicions, y volente desfer de la miseria fisiològica que l' agoblava, ha contrat atacachs patològics de riquesa, y s' llená damunt de Jerez pelut: la enheiosa febre de la abundancia, en mitj de quin ben determinat deliri cridavan *¡viva la anarquia!* com una idea simplicita. Y aixó es tot.

Pero ha vingut lo govern, ha vingut lo principi d' autoritat que s' ha cregut ferit per aquells deplorables atencions, y no sabent ó no volent veure l' mal y noblement confessorio y aplicarli l' oportú remey, ha preferit fer de servidor interessat de la burgesia, ha donat grans proporcions revolucionarias a un fet que sols las tenia patològicas, y allí abont tenia de aplicar los calmants y la sabiduria y una petita correcció pera obtenir la curació del mal, hi ha aplicat lo ferro y l' foch y la destrucció sens pietat.

Y ab aixó, ab aquest sistema inútilment cruel, ha aixecat als sublevats de Jerez a la categoria de partidaris y de mártirs d' una idea, ensalzant inconscientment lo que s' volia abatir, y fent uns heroes ab sa repressió dels que, tractats pel sistema curatiu, no haurien passat de uns infelissos.

Y a tals efectes han obehit los motius de la agitació obrera d' aquestos dias.

Lo poble treballador, la opinió general s' ha donat compte, ha vist l' estat dels assaltants de Jerez, y ha anat luego seguint ab interès los detalls de la cura, dels processaments, y no ha trobat equilibri entre l' dany causat y las circunstancias que l' portaren y la aplicació de la pena.

En primer lloch, no s' explica com invadida una ciutat en temps normal, y comensat un procés dels tribunals brinaris, s' ha entregat luego y a corre-cuyta tot lo actual civilment a la jurisdicció de guerra. Y continúa no explicitant com ab tants pochos dias y tractants de uns fets tan complicats, s' han dictat y s' han cumplert varias sentencias de mort. Y tampoch s' explica que la premsa burgesa, molt bona que l' tribunal militar, senyalés lo número de sentencias de mort que s' cumplirian depressa. Y aixis mateix s' ha trobat inexplicable que, abans de reunirse l' consell de guerra sentenciador, fossin cridats a Jerez quatre butxins, com pera aterrorisar, fent entreveure l' aplicació al engrós de terribles e irremediables penas, de las quals fins se prejutjava la manera de ser executadas abans que discutidas pel tribunal que tenia de pronunciarlas.

Y tot aixó ha produhit la agitació obrera d' aquestos darrers dias en punts tan llunyanos de Jerez com es Barcelona, y qui sab si molt pitjors més podrà engendrar, que no en va tothom avuy aborreix las venjansas, vingan d' alla abont vulgan, com se desitja justicia, tant si s' ha d' aplicar a un malvat poderós com a un infelís desventurat.

FET ABOMINABLE

Lo dimars al vespre esclatá un petardo a la plassa Real d' aquesta ciutat, produhit varias desgracias.

Certament que no tenim pera qué repetir lo concepte que ns mereixen aquestos actes propis de salvatges, que no podem atribuir més que a encuberts enemics de la classe treballadora.

Aixis ho diguerem pel Maig, aixis ho havém declarat en reunions públicas y per tot arreu, y aixis ho repetim avuy: lo disparo de petardos es una cobardía, y si altra condició indigna que aquesta no tingué (que s' té molts altres), per aquesta sola repugnaria sempre a todas las personas de sa criteri, pensació, com vulguessin.

Pot gloriificarse fins al heroisme al qui s' juga la vida cara a cara per una idea generosa; pot explicar-se y fins censurar-se si s' vol lo de Jerez; mes may podrà ni atenuarse lo qui en la sombra prepara un mal que no sab a qui tocará y que may pot tenir lo valor de sas obras, per lo repugnants que sempre tenen de resultar.

Per aixó may podem creure que l's disparos de petardos pugan venir més que d' enemics de la classe obrera, que aixis pretenen deshonrarla y fer antipática sa causa a la opinió general.

Mes consti que tot treballador abomina de tals actes, y que tant com pot sentir simpatía pel agarrotat de Jerez, que al cap y al fi donant la cara al enemic se presentaren, ha de inspirarli repugnancia l' petardista, que igualment fora son major enemic encara que volgués dirse son defensor.

La classe obrera partidaria de sa emancipació económica no pot ni podrà may patrocinar entre ella als autors de delictes com lo del disparo del petardo de la plassa Real.

Sant Colom 9 de Febrer de 1892

LO RECTOR EN BURLA

Estimat amic: Lo diumenge passat, allí a las nou del vespre, passant pel carrer Major me va cridar l' atenció un grup bastant numerós de donas; jo que m' hi acosté y vaig sentir lo següent:—Treceja (que no ho sap?)—No pas tot.—Sans la malalta d' aquí davant y que està tant fatal! donchs ara acaba de sortir la Vicari que ja ha confessada, perquè al anarí a donar medicina la que li servies ha dit que no la vols y que, més se estima que la combruguesina perquè l' pèder nostre senyor farà més be que todas las medicinas, y quan hem tingut les candelas y tot lo demás preparat y cansada d' esperar, hem anat a veure perquè tant tardava l' combruger, y no content l' Vicari: «Que ell es persona menad y que l' Rector no l' vol portar perquè no vol que nostre senyor vagi tant de nitia (hi arri! no en pas tant fet les y) Y (si aquestes donas mort sense meniarne nois senyor, com queda aixó? qu' et opina, Treceja, de nos aixó.—) Que n' opinol que el Rector, convenut de que la religió va de cap per avall, com lo sol quan va la posta, y que todas aquestas ceremonias son purament una farsa, se ha fet dels nostros, ó sigui dels que pomen com los de LA TRAMONTANA, y comensa per declarar en huius, ab la sola diferència que ell sol el pose del privilegi que per més buelgas que faci, mal fosc al r. de Maig, no l' agafarim.

Y jo que fujo d' amagat per no ser vist, pensant me encara hi ha donas que, en mitj de las preocupacions y de la ignorancia, son molt diles y fina poden ser bonas per la causa que perseguim, ó sigui la emancipació humana.

Y després de dar las gracias al Sr. Rector, si etal que val sentir y aixis ho diu tothom, perquè contihi fins propaga per nosaltres ab actes com aquestes (he pensat d' escriurell perquè algun altre no prenia exemple) sent d' aquest modo una huelga general.

Com sempre seu

RATOLÍ ALAT

GAMBIS DE TEMPS

En la gran plassa de Deu, que he sigut al mitj de la ciutat, mont de llibres y preparat espera que arribi l' Judu per ser en ell cremat.

Lo poble tan embruñit está per tals espectacles, que sols li obra l' apetit d' eludir el herete ruxit d' sentir constar miseries.

Y sentint desitj constant de tal acte repugnant, igual va a missa amament que acut alegre y content al auto de fe venchiant.

Y d' un modo qualsevol allí a desfrutar s' apressa, puig tantosson cor al dot, d' un dia de trist condició ne fa un dia de gran festa.

Y d' aquell poble que creu movent bullicio inenxat, a lo millor sentíreu un pladó (gracias a Deu) que va a treure l' combruger.

Y mentre negra fumera du l' alenada postrera d' un home al etern espay, la multitud té manera de gosar sens parar may.

Y al acabar-se l' desvari d' un acte tan insuñit, pel mori se deix l' rosari, sentint desitj de tornarhi per haverhi diversió.

En la esplanada del poble a' alta un tablado infamant, y mit veus plenas d' espant, que l' butxi sa feyna innochie té de fer, van pregonant.

Si l' que preté té de morir crim horrible va causar tothom se s' sol compadirit perquè odiant lo delictuñ tamé s' té horror al matar.

Mes si la pena de mort té d' aplicarse fustaca per un polític resort, ¡oh! llavors se manifesta tot lo poble en un acort.

Y aixis seu adolorida unida en un sol pensament.—¡Perdó!—crida desseguida en favor d' aquella vida que s' preté sacrificar.

Y si qui pot no vol creure la conveniencia social de perdonar, s' ha de veure que tothom lo sol retrotrae sa conducta con un mal.

Y en tant que l' odiat butxi, cumplim repugnant deber, a una vida post fi, tot aquell que acaba així gloriós mártir passa a ser.

Y xixia son Torrijos, Lucy
y Mariana de Pineda,
y altres mil, que enc que 7 temps passi
sa memoria sempre queda
pura y neta com topaci.

Per 'no avuy del tot va errat
qui s'iden renou el pen-
nons patibuls ha aixecat,
que 7 mon diu ¡Pae al progrés!
y ¡viva la Llibertat!

Ab motiu de las dolorosas execucions de Jerez, alguns empedernits industrials d' aquesta ciutat, molt més criminals que 's tan ignominiosament agarratots, han publicat algunes indecentes fulles, moltes ab lo nom de *Ultima hora*, en las quals han exhibit retratos del primer que 's ha vingut a ma posanthi a sota 'l nom d' algun del ajusticiats a Jerez y luego varias noticias tretas dels periódichs de aquesta capital.

Aixis ha resultat que 's retratos del burxi de Barcelona y del desgraciat Isidro Mompant, se 's ha fet passar pels de *Bustiqui y Lebrizano*, condemnats a Jerez per la mort de Castro Palomino, y 's d' un aplaudit autor dramátich y un conegut actor cómic, que 'ns sembla haver-los vist de *Caps de brot a La Esquella*, representant respectivament a *Lamela y a Zarzuela*, los dos *jefes anarquistas* condemnats a mort pel delict de *rebelió militar* (1).

¡No podrian los dos darrers interessats donar una profitosa lliçó a aquestos industrials que aixis *timan* al pública y 's burlian d' escen-ten tristos com lo de Jerez?

¡No podrian las autoritats, tan gelosias en perseguir anarquistas, tractar de posar exemplar remey a aquest immoral sarcasme de la desgracia y de la credulitat pública?

Lo govern ha presentat ja a las Corts los presupostos pel próxim any económic 1892-93.

La ignocentia d' aquestos presupostos no pot ser més manifesta segons l' imparcial parer dels inteligents, puig *perque si* se calculan los ingresos en 26 milions de pessetas més que lo darrerament recaudat pels mateixos conceptes, y ademés se fan varias economias que tan sols resultarán... en lo paper escrit.

Y a pesar de tots aquestos pesars resulta encara en los citats presupostos un déficit d' un milió y mitj de pessetas.

Es a dir que 'l govern, ni ab números ficticis pot nivellar los presupostos ab tot y disposar de la butxaca de tots los espanyols.

Lo qual significa que, a pesar de tota la sabiduria dels ministres, en lo govern no poden no saben ó no volen fer lo que esta obligada a fer per forsa la més infima familia de proletaris, que es nivellar los gastos ab los ingresos.

Y a tot aixó 's diu talent
y aixó es art de governar,
per més que may pugui estar
lo poble d' aixó content.

L' Ajuntament de Barcelona tracta d' adquirir lo Teatro Principal pera establir allí escolars de declamació y cant y representarlhi obras de bon gust.

No sé qui dintre 's fa ficar en cosas de teatro a nostres regidors.

¡No estém prou tips de comedia ab las que 'ns fan a Madrid!

No falta qui assegura que l' extremat rigor desplegat ab motiu dels successos de Jerez es degut a la proximitat de la fetsa del 1.º de Maig, creyentse per alguns que un *escarmen* en aquestos dias podis ser profitós d' aquí a dos mesos.

¡Quanta repugnancia, si aixó fos cert, tanca-ria aquest excés de previsió matadora!

En molts capitals, pobles y poblets d' Espanya s' ha celebrat de varias maneres lo dia 11 de Febrer, aniversari de la proclamació de la República espanyola.

Nosaltres lo recordém també.
Y 'l celebrariem molt més si ell nos recordar als republicans que 's perdé aquella república

per falta de revolucionarisme en tots aquells, del primer al últim, que passaren per las elevadas esferas del poder.

Nostre apreciat colega *El Federalista*, ha publicat un preciós número extraordinari en commemoració del 11 de Febrer del any 1873, fetsa de la proclamació de la República espanyola.

Consta de dotze grans planas ab documents d' aquell temps y trabalis de varios literats republicans, y 's retratos dels ciudatans que constituiren lo primer govern de la república.

Aquest número resulta verdaderament notable.

La autoritat s' ha mostrat *neutral* en las huelgas de Bilbao, enviant cordadas d' obrers a las provincias d' about son naturals y processant a centenars als viscaibins.

Quan vejm la contraria, ó sia lo mateix aplicats als burgesos, llavors se podrà ben dir que 'l govern es imperial.

Dels quatre executats a Jerez, dos foren condemnats a mort, segons la mateixa sentència, com a *jefes de rebelió militar* sens considerarlos la més petita participació material en las duas morts causadas per altres amotinats.

Era lo que faltava: declarar *rebelió militar* lo de Jerez y *descubrir los jefes anarquistas* del moviment.

La Época, de Madrid, periódich conservador fins al extrem de ser directament inspirat per en Cánovas, los primers dias després dels successos de Jerez, inserí lo següent sueltito explicant com s' havian prohibit aquells contencions, que val la pena de ser conegut:

«Los anarquistas, lejos de proponerse asaltar la ciudad, no tenían, al presentarse en Jerez, otro objeto que el de hacer una manifestación pidiendo la libertad de los detenidos.»

De aquí que en el primer momento no asaltamos tiendas ni comercios ni seguimos, ni hacemos otra cosa que acudir a la cárcel con el objetivo arriba indicado.

Los disparos que la brigada de guardias de ascoletamiento, y ésta fué la causa de que, derrotados por la población, cometiesen los delitos y las atrocidades de que ya tienen noticia nuestros lectores.»

Ara compaginém aquestos fets ab los cástichs aplicats, y meditem sobre la justicia fetsa.

¡Qué be diu un periódich que diu que pera no castigarse lo de Jerez se necesitava haverse fet als crits de Deu. Patria y Rey!

A Catalunya sozament se deuen més d' un milió de pessetas als mestres d' escola.

Lo clero, com a tot arreu, cobra puntualment.

No hi ha, donchs, que extranyarse de que encara s' aixequin patibuls.

S' assegura que dintre pochi dias se pronunciarán noves sentencias de mort a Jerez, y que se farán efectivas sense contemplacions.

Los illops famolochs de carn humana no están encara satisfets...

Gran noticia pera alegrar a *l feroci burgesí*: Pel próxim 1.º de Maig se constituirá un ministeri de forsa presidit pel general Martínez Campos.

¡Bum! ¡bum!
Y apartáu las criaturas.

A Portugal se tracta de perseguir a un ex-ministre, Marian Carvalho, per malversació de fondos del Estat.

¡Escrúpuls de monja!

Si a un ministre 's fos passar per aquest dubtós registre, ¡qui voldria ser ministre sense temor d' ensopegar!

Havém rebut lo cartell de la societat *La Ceba* convocant un certamen humorístich (lo tercer de la colecció) pel Marx próxim.

Qui li piqui la musa per aquest cantó, pot gratársela fins al 15 del citat mes, y depositar luego las pessigollas que 'n resultin en lo búsó de *La Ceba*, carrer de Vaildonzella, n.º 27, adressantlas al Secretari.

Salut y humor pera menjarse 'ls ceballots.

La policia secreta coneguda ab lo gráfich nom de *la pudó*, aquestos dias ha estat en sas

glorias poguent detindre, amenassar y atropenar ab tota llibertat y acusar luego al a má ve a sas victimas de perturbadors del ordre.

Mentres aquest ordre social tinga d' estar garantit per tals personatges pudorosos, ja hi podém pendre una purga y desférnosli luego 's pantalons.

Ficisntse be nostres lectors en lo següent sueltito, que portava *El Diluvio* en primer terme en son número del dimecres a la tard:

Un curioso ha observado que en el sitio de la Plaza Real donde ocurrió la explosión solían reunirse todas las noches, desde algunos meses há, de siete a nueve, un numeroso grupo de individuos que llamaban la atención del público. Por casualidad, sin duda, se acercaría la aludida agrupación al lugar indicado y ante la libré de ser víctima colectiva del explosivo.

Bien pueden considerarse afortunados los componentes de la nocturna reunión, cuya procedencia se ignora, pero a quienes se ha visto públic y asiduamente en el que anoche fué teatro de un lucrativo escoco.

Donchs ara sola falta afegir que 'l grupo de gent a que 's refereix *El Diluvio*, de veu pública 's diu que eran... policia secreta.

Ara pot pararlhi 'l lector los comentaris que vulgui.

L' honorable cos de *la pudó*, pera posner los importantissims serveys a que 'l han destinat aquestos dias, ha rebut un digne reforç: quaranta brutos han passat de las garitas dels consums a fer d' espanta-cristuras per los cantonadas, vestits de persona.

Los fonaments de la societat han quedat ja fermes y sólits ab tan considerable punyal.

Ab motiu del petardo de la plaza Real se han fet varias presons d' anarquistas.

Si es per sospitarse d' ells art ó port ab lo repugnant fet, no hi ha res que dir; mes si, com de costum, res més que sas idees los survenen de vehicul per anar a la presó, es equiva una nova injusticia que, en lloch de posar remey al mal causat, encara 'l agrava.

Algun dels agarratots a Jerez han confessat y combreret y fet retractació de son anarquisme.

Y lo seguixo aferra: a la meya: que a tenir més fermes y concienzudas de las ideas anarquistas, no haurían fet aquells *stang-fieds*, que acusa un gravisim mal social quin remey? Esta ten de ser lo patibul com los purgats lo remey del cólera.

Lo rey de Portugal ha renunciat a una bona part del seu sou, a pesar de ser ell ja molt reduhida la llista civil en comparació a la de los demés testas coronadas.

Y ab motiu de tal renuncia varios diputats espanyols, y alguns de monárquichs per cert, han fet insinuacions a las Corts pera que aquí 's fassi 'l mateix.

Peró 'l govern ha dit que no per varias rahons.

Que n's anomeno per no comentar.
Y per no pagar lo pato.

Las societats de Paletis y Manobres y de Fusters de Sant Martí, per la delensa de sos comuns interessos y pera triar assumptos de organizació, celebrarán un *meeting* lo próxim diumenje a dos quarts de nou del mati, en lo carrer de San Peré, n.º 6, de la vrbina vila, local de la societat coral *Una Pensada*.

L' Atenéa Obrer de Gracia donará una conferencia en son local social lo disspate propinent, a dos quarts de deu del vespre.

Ab los noms de Parsons, Litre y Palmerín fou inscrit lo dia 4 del corrent un nen fill de nostre amic Pau Esteve, en lo registre civil del vbi poble de Sant Martí de Provensals.

Lo dia 5 fou enterrada civilment en aquesta ciutat una nena de 3 anys filla del company Tiburci Romaguera.

La societat de Lampistas y Llauners de Barcelona, instalada en lo carrer de Ponent, 54, cervereria, celebrará reunió general lo diumenje próxim pera tractar un assumpto que interessa a aquella classe y pel qual demanan la asistència del major número de socios possible.

MEDELLA SOCIAL

CARA
Lo qui aprimit per la gana
de dins son ser se desbordava...

CARU
Y'l qui sentint la quimera
d'ambicions desmesurades,
se subleva mil vegades...

Mentre 'ls pobles tals ultratjes
sufreixen acordes
restaràn sos esclavetjes...

Lo dilluns fou votada definitivament en lo
Senat la primera de les lleys provinguda de la
celebre Comissió de Reformas Socials de Madrid.

Y ab dir que fou un dia d'alegria pel clero
lo de la citada votació, ja està dit tot y queda
demostrat fins a quin punt podrà per res ser de
profit al treballador la nova llei.

En ella s'estableix lo descans dominical for-
sós per certes indústries, y l'obrer està ben
lliure de desitjar que se l'obligui a res, sino
que se 'l' deixi en llibertat y ab medis de poder
fer un d' ella.

Además, lo descans dominical patrocinat pel
clero no es més que pera buscarne un arma que
sostinga sa influencia fent dedicar lo diumenje
a Deu, que diuen ells, amagant sota aquesta
idea la set de predomini.

De modo, que per lo que ha iniciat fins ara
en sas reformas la esmentada comissió, valia
molt més a la classe obrera que no hagués fet
res en sa vida, puig ben segurs poden estar los
treballadors de que totes las lleys que en son
profit digan que 's fassin, no serán més que al-
tres tants paranyes pera enganyarlo, com succee-
ix ab la del descans dominical.

Que no més deia content al clero.

Al rector de Sant Esteve Sasoribas no deu
anarí prou be lo negoci de las ánimas, y té de
espavilarse ab los cossos, cosa que no deixa de
ser molt natural.

Y vetaquí que lo dia de la Candelera va tren-
car la tradicional costum de repartir d' errós
candelas a sos feligresos, predicant que als que
no haguessen prés a Deu per la boca no se 'ls
de donaría a cap preu, y als feligresos granats
se 'ls donaría la candelera... pegint lo que po-
guessan.

Y jo trobo que 'l rector fa molt be.

Aquí 'l tonto es 'l agarra-candelas.

Un dels mecanismes anomenats garrots que
ha servit pera las execucions de Jerez, lo que
portà allí lo butí de Granada, fou lo mateix
en que s'agarró fa 60 anys a Mariana Pineda,
la heroína de las libertats d' Espanya y
quin nom està en mil llochs escrit en lletres de
or y venerat pels agarratadors actuals.

Un suscriptor de Riudecols me diu que 'l
municipi d' aquell poble va crear una plama
de burot de las llimpies pública ab 120 duros
l' any de sou, y que la bruticia continúa com
abans, porque 'l llimpiero cobra, pero... no
fa res.

Be, home; son tants los peizos grossos que
tantes omlpes quin treball no es altre que fer-
re la némina, que l' sralde de Riudecols
don vol imitarlos pera donar llustre al poble.

Peró un d' aquells patriotismes que surten
de la poma.

Entre 'l jefe dels civils d' Esparraguera y la
autoritat sembla que s' han posat las relacions
més tibadas que una corda de guitarra.

Sembla que 'l jefe civilista vol repartir molts
civilisació com si ja fossim al 1.º de Maig,
y a conseqüència de certes civilisadoras cari-
cias fetes, entre altres, a un veigüer d' aquell
poble, ha vingut lo conflicte civil.

[Per tot arreu las barrabassadas autoritarias
cantan que se las plian!

Havém rebut la següent comunicació, que
ens apresurém a publicar:

Centro Republicano Derecha Ensanche de Barcelona
Gerona, 205, 1.º

Se. Director de La TRAMONTANA.

Havent llegit en la soció de 'Mal temps' de son peri-
ódich, corresponent al dia 22 de Janer últim, un sucto
que parlava d' aquest Centre Republicà de la Dreta del
Ensanche, espero se servirà rectificarlo de la manera
següent:

En dit Centre no s' havia pres cap acord respecte als
periódichs que havia de tenir; y si ho es cert que se
suspengué per dues setmanas lo comprar La TRAMON-
TANA, fou per haver indicat algun soci que, predicant
dit periódich ideas anarquistas, no estava be que figurés
en un Centre que treballa per una forma determinada
de govern, y la presidencia, atenia sempre a las indica-
cions de tots los socis, volgué esperar a que la junta
general, que s' havia de celebrar aquell mes, prengués
acord sobre aquest punt. En dita junta s' acordà per
unanimitat (no per gran majoria) comprar cada setmana
La TRAMONTANA.

Y com al bon pagador que en la Junta Directiva no
hi cap individus que vulgui pagar al clero y per lo tant,
que sigui lliure de hipòtesis, segons lo sucto, y que per
ja Junta no hi hagué ca 'l miquel, a menos que 'l rebés
qui li doná a vosté aquesta noticia falsa tractant de
ferla passar per veritable, enganyant il·lusionament a
aquesta redacció.

També dech manifestarli que en la Junta Directiva no
hi cap individus que vulgui pagar al clero y per lo tant,
que sigui lliure de hipòtesis, segons lo sucto, y que per
ja Junta no hi hagué ca 'l miquel, a menos que 'l rebés
qui li doná a vosté aquesta noticia falsa tractant de
ferla passar per veritable, enganyant il·lusionament a
aquesta redacció.

Y com al bon pagador que en la Junta Directiva no
hi cap individus que vulgui pagar al clero y per lo tant,
que sigui lliure de hipòtesis, segons lo sucto, y que per
ja Junta no hi hagué ca 'l miquel, a menos que 'l rebés
qui li doná a vosté aquesta noticia falsa tractant de
ferla passar per veritable, enganyant il·lusionament a
aquesta redacció.

Sols nos resta dir que celebrém la rectificació
que fa 'l secretari del Centre Republicà de la
Dreta del Ensanche, per més que, segons nos-
tres informes que tenim per verídichs, hi puga
haver allí qui crega La TRAMONTANA MESA
adelantada pera figurar en aquella taula de pe-
riódichs.

A UN AMICH MEU

QUE 'N VA PER BARRS, PUGES NO HO NOTAVA, QUE 'S
DEIXAVA 'L BIGOTI

Me vares dir, fa alguns dies

ó (les ligas) pocas setmanas,

que 'l deixaves lo bigoti

(ó que 'l barber te 'l deixava).

Està clar, com ja ho veus tu,

que si 'l bigoti es d' un altre

perque te 'l desena, puch dir

que dos cosa es mallevada.

Y aixó, noy, no la guerrero:

guerrero si acas; pero 'stas,

ab guerra y los plougués sombra!

podria passar encara.

Peró 'n té tan poca, que

si 'l ho dirés si no 't enfadés!

y si 't enfades també:

ambles anas! com una taca

mo d' oli, noi, que, en cas!

de sé cde vada ó cratio,

luno 't sembla que aixó es molt negre!

diré... de tints obravada.

Mas, d' una part, has fet be;

'l albo 't gust 'y no es guassa!

En que 't donaves lo bigoti

hi veig jo molta, pero 'stas,

Una y p'isera: 'l barber

ocurrá menos navaja! (1)

Segons: un drós lo has

sempre a salvo de las grapes

del barbero que, ¡indécet!

sentí per te 'l arma agava

quan del lletí supues que

lo pel volta afeytea.

Tercera: l'entredidrás;

si la feyna se 't acaba,

rehiante 'l bigoti

pota martró estonas llargas,

(per trobarlo saltament

se has de menes) una tarda.

Quarta: quans jo tingués forts

y llitachs los péls, se m' erranca

un quanta, y en una esperta

ben arrega lets los guarda;

(s'ets) trodrás però de casa

si vols que a presó ab canya.)

Y en fi, amich, com la qüestió

es peluda (ó be pelada)

perque, la vitat, lo pel

casí no 'l veig en ta cara),

per acabar te diré

lo qu' he vist, como mirante:

he vist que, a més del bigoti,

també 't deixaves... la barba.

TRENCA GLOSCAS

EL PÍTERO DEL RAL

Formar ab aquestes lletres lo nom de un carré de
Barcelona.

LOGOGRIF NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 - Num de dona.
2 3 1 7 3 - Un moble.
4 3 6 7 - Poble de Catalunya.
1 7 2 3 - Num de un carrer de Barcelona.
1 7 2 3 - Part del mon.
2 1 3 - Utensili de pescar.
3 - Consonant.
Un se 'l ostra.

GEROGLIFICH

X
FIN
III
I
V NT

M. C.

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL ÚTERO PARAY

XARADES.—Lle-dó.

TRENCA-GLOSCAS.—Argentons.

Ty 'la Academia.—Rode de la Universitat, 6, Barcelona.

Biblioteca de «La Tramontana»

ESTUDIOS FILOSÓFICO-SOCIALES.—La Familia.
—¿Qué es Anarquía?—La Política.—Apuntes
de estadística universal.

Un tomo de 224 páginas, 30 céntimos.

OBJETO, FIN, MEDIOS, ORGANIZACIÓN Y CUOTAS
DE LA FEDERACIÓN DE TRABAJADORES DE LA REGIÓN
ESPAÑOLA.—Un folleto de 16 páginas.

DIEZ CÉNTIMOS

LA REVOLUCIÓN, poema en tres cantos, escrit
per J. Llunas ó ilustrat per M. Moliné.

Preu: DOS RALS

QUESTIONS SOCIALS.—Estudis sobre 'ls més
importantes temas que afectan al problema social.

Un elegant tomet de 128 planas, DOS RALS.

LOS PARTIDOS SOCIALISTAS ESPAÑOLES.— Un
folleto de 16 páginas en 4.º

DIEZ CÉNTIMOS

ALMANACHS DE «LA TRAMONTANA»

Del any 1888 ab lo CALENDARI LLIBERAL.
Del any 1889 ab lo CALENDARI REPUBLICÀ.
Del any 1890 ab lo CALENDARI POSITIVISTA.
Del any 1891 ab lo CALENDARI SOCIALISTA.
Del any 1892 ab lo CALENDARI CIVIL.

Preu de cada un: UN RAL

Nota.—A tots los corresponals y venedors
se fa 'l 25 per cent de rebalta.

Joseph Aladern

SAGRAMENTAL

poetas revolucionarias

precedidas d' un interessant estudi crítich de
Pompeyo Gener. Un luxós tomo de 120 planas
que contenen 66 composicions. Son preu 6 rals.

Se dona a UNA pesseta

pels llegidors de «La Tramontana», fentse
además la acostumada rebalta a corresponals
y venedors. Las demandas a la Administració
d' aquest periódich.